

Naše boty

Park v Příboře hostil v týdnu od 6. do 13. října výstavu fotografií o lidech vyrábějících naše boty. Výstava na stromech se konala v desítkách parků po celé České republice již čtvrtým rokem při příležitosti Světového dne důstojné práce. Ten se slaví 7. října. Na instalaci výstavy se podíleli žáci 8. ročníku a pedagogové ZŠ Příbor, Jičínská.

Češi a Češky průměrně ročně utratí za své boty 3 000 Kč, a přitom většinou nevědí, kde a za jakých podmínek vznikly. Příležitost dozvědět se to, měli minulý týden na výstavě fotografií v Městském parku v Příboře. Díky snímkům Stanislava Komínka z organizace NaZemi mohli nahlédnout do prostředí továren i sweatshopů v indické Agře. Právě zde se vyrábí boty i pro český trh. Výstava měla rovněž doprovodný program pro žáky ZŠ Jičínské, a to promítání dokumentu *Ve stínu Taj Mahalu*.

Indie je po Číně druhým největším producentem bot na světě. V indickém obuvnickém průmyslu pracuje přes milion lidí, kteří v roce 2016 vyrobili 2,26 miliardy párů bot. Náklady na lidskou práci zde u jednoho páru vycházejí na 20 Kč. Materiál přijde na dvojnásobek. V obuvnických továrnách a sweatshopech jsou zde zaměstnaní zejména muži. Většinou nemají pracovní smlouvy, pracují 10 hodin denně šest dní v týdnu, bez proplacených přesčasů, bez možnosti založit odbory. Pro sweatshopy je navíc typická dětská práce.

Poptávka po levných botách a potřeba rychlých dodávek vede k velkému tlaku na majitele továren a v důsledku i na dělníky. Ti pracují bez jakýchkoliv ochranných pomůcek, neboť ty jejich práci zpomalují. Když zakázka hoří, musí dělníci v továrně i spát, dozvídáme se na jednom z výstavních panelů. *„Máme problém s manažerem, nedovoluje nám jít domů, třeba i 15 až 20 dní v kuse. Moc nás to trápí. Jsem stálý zaměstnanec a nemám žádné sociální pojištění,“* dokresluje situaci Sandib pracující v indické továrně s 900 zaměstnanci.

Výstava rovněž upozorňuje veřejnost na souvislosti a důsledky našeho nákupního chování, a co můžeme změnit my jako spotřebitelé a spotřebitelky. Například omezit spotřebu, kupovat kvalitní boty, které vydrží, či tlačit na firmy, aby uváděly, kde a jak zboží vyrábí a byly odpovědné.

Systémová změna vyžaduje spolupráci mnoha aktérů. *„Pracovní podmínky v dodavatelských továrnách se nezmění, pokud budou firmy i nadále tajit, v jakých továrnách zadávají výrobu. Vlády v zemích produkce a mezinárodní instituce musejí efektivněji hlídat dodržování pracovních podmínek a usilovat o zvýšení transparentnosti celého dodavatelského řetězce. Mzdy by se měly zvýšit na důstojnou úroveň, aby z nich bylo možné pokrýt životní náklady. Dělníci musejí mít možnost zakládat odbory a kolektivně vyjednávat lepší pracovní podmínky,“* uvedl k situaci Stanislav Komínek z organizace NaZemi, která za výstavou stojí.

Výstava na stromech se konala v desítkách parků po celé České republice již čtvrtým rokem při příležitosti Světového dne důstojné práce. Ten se slaví 7. října. Minulé ročníky se věnovaly pěstování kávy, banánů nebo pracovním podmínkám v koželužnách.